

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Vetle Karlsen Eide	702	20/02999-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
45/20	Bjergvin bispedømeråd 2020-2023	30.09.2020

Høyringsvar frå Bjergvin bispedømeråd i kyrkjemøtesak om kristne migrantar

[360.849220]Høring - Kristne migranter

[360.849221]Sak om Kristne migranter til høring i bispedømmene0

[360.849222]Bakgrunnsnotat om Innvandring og innvandrere i Norge0

Saksorientering

1. Innleiing

Bjergvin bispedøme vil med dette få takke for anledninga til å gje uttale i saka om kristne migrantar.

Saka er viktig, ikkje berre med tanke på kristne migrantar, migrantkyrkjelyder og deira plass, men og for Den norske kyrkja som del av den verdsvide kyrkje. Utan at vi lar den verdsvide kyrkja ta plass midt i vår kyrkjekvardag, at vi lar oss inspirere og ta inn over oss impulsane og dei liva våre med-kristne tar med seg til oss, blir vår kyrkje fattigare. Ja, vi står ikkje fram som ei sann kristen kyrkje utan at vi lar dette prege oss. Vi er gitt til kvarandre. Vi høyrer til kvarandre. Vi ber liva til kvarandre i våre hender, som teologen og filosofen Knut Løgstrup sa.

2. Om prosessen

Høyringsbrevet frå Kyrkjerådet er datert 29.6.2020. Her går det fram at saka om kristne migrantar vil bli lagt fram for Kyrkjerådet desember 2020 med sikte på et endeleg vedtak i saka då. Samstundes vil Kyrkjerådet få eit forslag til handlingsplan på feltet til behandling. Bispedøma vil så bli inviterte til felles arbeid for å nå måla i planen. For dokument som gjeld saka; sjå vedlegga til høyringsvaret.

Det er verd å merke seg at høyringa vart sendt ut ved starten av sommarferien. Med behandling i bispedømeråd og frist til Kyrkjerådet allereie 15. oktober seier det seg at høyringa ikkje har fått den breie prosessen som kunne vore ønskeleg regionalt og lokalt. Høyringa hadde tent på det. Samstundes har administrasjon, råd og utval likevel arbeid raskt og målretta for å komme med eit svar på høyringa. Svara tar utgangspunkt i dei spørsmåla som vart stilt i høyringsbrevet.

Høyringa er noko uklar når det kjem til bruk av omgrepa: det blir skrevet både om kristne migrantar, migrantkyrkjelyder og migrantar. Vi har prøvd å skilje der det har vore naudsynt, men ser og at vi kan ha bland omgrepa i dette høyringsvaret. Om så er tilfelle ber vi om orsaking for det.

3. Høyringsspørsmåla

Høyringa ønsker svar på tre spørsmål:

1. *Hva er de viktigste perspektivene i saken*
2. *Hva bør prioriteres i det vidare arbeidet med saken*
3. *Andre kommentarer til saken og vidare arbeid med den.*

Vi vil i det vidare ta for oss desse spørsmåla og svare på dei.

3.1 «Hva er de viktigste perspektivene i saken?»

Slik Bjørgvin bispedøme les høyringa er det fem perspektiv/ utfordringar ved situasjonen i dag som vert løfta fram:

1. Den norske kyrkja mister prosentvis oppslutning i befolkninga mellom anna fordi delen migrantar er stor (72 % av befolkningsveksten kjem frå migrasjon til Norge)
2. Den norske kyrkja evner ikkje å møte kristne migrantar på ein måte som gjer at denne kyrkja blir deira kyrkje
3. Den norske kyrkja evner ikkje å nytte den kunnskapen og kompetansen kristne migrantar ber med seg i møte med ikkje-kristne migrantar frå ulike deler av verda. Deira kunnskap og kompetanse vil vere av stor verdi for De norske kyrkja når vi skal dele vår tru/evangelisere overfor våre nye landsmenn som ikkje kallar seg kristne.
4. Den norske kyrkja evner ikkje å la migrantane sitt trus-uttrykk, kultur og tradisjonar komme til uttrykk i kyrkja sitt arbeid inkludert gudstenesta
5. Den norske kyrkja bør styrke sitt økumeniske arbeid opp i mot migrant-kyrkjer.

I tillegg er det ei stor utfordring med sjølve høyringa som det underleg nok ikkje er reflektert godt over i teksten. For høyringa set eit skilje mellom Den norske kyrkja og det norske på den eine sida og kristne migrantar/ resten av verda, på den andre sida. På den eine sida er det forståeleg med eit slikt skilje. Det handlar om å gjere tydeleg utfordringar. På den andre sida er sida er det svært utfordrande med ein så tabloid framstilling av vår verd.

Det er på den eine sida mogleg å kunne seie at behova kan vere annleis for ein høgt utdanna spesialist frå eit land som migrerer til Noreg pga. arbeid, enn for ein person som migrerer til Noreg pga konflikta i eige land og som i tillegg ber på eit stort krigstraume. På den andre sida kan ein seie at begge treng eit fellesskap av truande og difor har same grunnleggjande behov for inkluderande fellesskap og nestekjærleik. Dette burde høyringa problematisert og reflektert over.

Med tanke på dei fem perspektiva/ utfordringane som vart nemnt over, kjem høyringa med svar på korleis desse perspektiva/ utfordringane kan bli møtt. Løysinga er å la kyrkjelydar i Den norske kyrkja og kyrkja på regionalt og nasjonalt nivå arbeide med å bli prega av 10 kjenneteikn. Desse kjenneteikna er grunnlaget for forslaget til vedtak i saka når ho vert lagt frå, for Kyrkjerådet i desember 2020.

Bjørgvin bispedøme meiner *intensjonen* som kjem fram i forslaget til vedtak er god, men *konklusjonen* blir for omfattande og vag.

Bjørgvin bispedøme meiner at eit fleirtal av kjenneteikna heller bør løftast opp på eit nasjonalt nivå og inkluderast i visjonsdokumentet for Den norske kyrkja. Fordi mange av dei som i dag ikkje kjenner seg heime i kyrkja i dag – òg av etniske nordmenn - vil kunne tene på å bli møtt slik av kyrkja som er løfta fram her. Dersom desse kjenneteikna skal prega Den norske kyrkja, er visjonsdokumentet den rette plassen. Dette fordi ein bør unngå å ha mange visjons- og strateginivå. Det er og slik at vedtaksdokumentet har eit visjonsspråk i staden for konkrete handlingsalternativ. Det gjer kan gjere det vanskeleg å omsetje intensjonen i dokumentet i handling, lokalt, regionalt og nasjonalt.

Eit konkret døme på det er kjenneteiknpunkt 5. Her kan vi lese: «*Mangfoldige gudstjenester. Gudstjenesten avspeiler menighetens kulturelle mangfold, og det gis mulighet til å feire gudstjenester på ulike språk*». Dersom ein meiner at det er viktig med mangfoldige

gudstenester bør Kyrkjerådet gje konkrete retningslinjer for det. Justeringa av gudstenestereforma strammar inn lokale variasjonar og musikkvalg slik at å ta inn noko frå andre kulturar vert opplevd som umogeleg og uønska av Kyrkjerådet.

Björgvin bispedøme meiner og at kristne migrantar si kompetanse og kunnskap om eige tru, kultur og etnisitet ikkje eigentleg er anerkjent i høyringa. Dette bør takast på alvor. Det blir for mykje kva vi som majoritetskyrkje skal gjere for dei som er ein minoritet utan å anerkjenne dei som ekspertar på eige liv, tru og kultur.

Samstundes: framfor å kaste vrak på alle dei 10 kjenneteikna i høyringa med aktuelle tilrådingar, vel Björgvin bispedøme å foreslå ein om formulering og spissing av desse kjenneteikna slik at dei forhåpentlegvis blir meir operasjonelle for kyrkja, både nasjonalt, regionalt og lokalt.

3.2 «Hva bør prioriteres i det vidare arbeidet med saken?»

Björgvin bispedøme meiner altså saka tener på ein om formulering og ein spissing av vedtaket for å få engasjert kyrkja nasjonalt, regionalt og lokalt til å ta tak i utfordringane som kjem fram i saka.

Difor vil Björgvin bispedøme foreslå fire omformulerte og spissa satsingsområde i saka om kristne migrantar. Desse er:

1. Anerkjenne kristne migrantar sin kompetanse og kunnskap om eigen tru, kultur og etnisitet

Som majoritetskyrkje må Den norske kyrkja innsjå at kristne migrantar er ekspertar på eige liv og tru. Difor må vi lære av dei ulike trus-uttrykka desse ber med seg og la oss utfordre på våre måter å vere kyrkje på; både når det kjem til gudstenesta, diakonien, trus-opplæringa og kyrkjemusikken.

Den norske kyrkja må og aktivt knytte til seg kristne migrantar som ressurspersonar og anerkjenne den kompetansen og kunnskapen om eigen tru, kultur og etnisitet kristne-migrantar desse har i møte med ikkje-kristne frå deira region. Dette er særleg aktuelt når kyrkja ønsker å dele tru/ evangelisere våre nye landsmenn som i dag ikkje har ein kristen tru.

Arbeidet skal vere prega av (*slik det kjem fram i høyringsdokumentet*):

- **Dialogisk ydmykhet:** *lytte til menneskers troshistorier og livserfaringer med respekt og nysgjerrighet for ulik kulturell tilhørighet*
- **Tydighet på eget ståsted og innholdet i kristen tro:** *dele kristen tro i møte med mennesker som ikke kjenner denne uten at dette fungerer verken oppleves eller fungerer invaderende eller krenkende*

2. Legge til rette for inkluderande fellesskap som reelt sett er inkluderande overfor migrantar

Arbeidet skal vere prega av (*slik det kjem fram i høyringsdokumentet*):

Diakonal tilnærming: *Kirken fremmer migranters rettigheter, støtter dem i å etablere en hverdag i Norge, og legger til rette for deres deltakelse i diakonalt arbeid*

Gode relasjoner: *Kirken arbeider aktivt for å bygge relasjoner og mangfoldige fellesskap med rom for forskjellige språk, tradisjoner og personligheter*

Inkluderande fellesskap: *I kirken møtes alle med samme respekt, frihet til å være seg selv og forventning om deltakelse ut fra sine forutsetninger*

Mangfoldige gudstjenester: *Gudstjenesten avspeiler menighetens kulturelle mangfold, og det gis mulighet til å feire gudstjenester på ulike språk*

Relevant forkynnelse: Kirken forkynner evangeliet frimodig med sensitivitet for det kulturelle, språklige og religiøse mangfoldet i samfunnet

Kultursensitiv trosopplæring: Undervisning i kristen tro og praksis tilpasses migranters erfaringer og perspektiv, språk og alder

Anerkjennelse av krysskulturelle barn og unge: Kirken sørger for at alle barn og unge blir sett og lyttet til, og at de kan prege kirkens fremtid

3. Aktiv rekruttering av migrantar til stillingar, råd og utval i DNK – nasjonalt, regionalt og lokalt

Arbeidet skal vere prega av (*slik det kjem fram i høyringsdokumentet*):

Representativt lederskap: Kirken rekrutterer ansatte og frivillige til ledelse og demokratiske styringsorganer fra bredden i befolkningen

4. Styrking av DNK sitt økumeniske arbeid opp mot migrantkyrkjelyder/ migrantkyrkjer

Arbeidet skal vere prega av (*slik det kjem fram i høyringsdokumentet*):

Økumenisk samarbeid: Den norske kirke tilbyr ulike tilknytningsformer for den enkelte migrant og for migrantmenigheter

3.3 «Andre kommentarer til saken og videre arbeid med den?»

Bjørgvin bispedøme vil med dette høyringssvaret anerkjenne den satsinga som kjem fram av denne saka. Den norske kyrkja må ta på alvor kristne som kjem til oss frå heile verda med kvar sin bagasje og ønske om å høyre til i den kristne forsamlinga.

Samtidig må vi ikkje stilla andre krav til migrantar som vil halda på sin eigen kultur og gudstenesteform enn det vi gjer til nordmenn i utlandet som held på vår norske kultur og gudstenesteform t.d. gjennom Sjømannskyrkja/ Norsk kyrkje i utlandet. Vi må anerkjenne at behovet for heimeleg kultur i eit framand land gjer at det for mange er naturleg først å søka til samlingar og gudstenester med eige språk og liturgi. Der kan den norske kyrkja koma dei i møte med tilbod om leige av egna lokale.

4. Oppsummering

Bjørgvin bispedøme stør ei satsing på ei fleirkulturell kyrkje som evner å møte kristne migrantar – kor enn dei måtte kome frå - på ein god måte og inkludere og involvere dei i våre kyrkjer. Og for kyrkja i Bjørgvin vil det vere viktig å samarbeid både med kyrkjene, for å realisere måla i denne høyringa, og med organisasjonar som arbeider tett på kristne migrantar og migrantar i stort, som til dømes KIA Bjørgvin, EMPO/ Kirkens Bymisjon, NMS og andre lag og organisasjonar.

For det handlar til sjuande og sist om dette: korleis vi kan bidra til at kristne migrantar (og andre migrantar) kan kjenne seg heime i kyrkjelydane våre og korleis desse kan bidra og sette sitt preg på kyrkjelyden og våre lokalsamfunn. Samstundes er det viktig å vere var på at det kan vere forskjell på ein kyrkjelyd Loddefjord og eit landsens sokn i Bjørgvin og korleis dei nærmar seg desse utfordringane. I dette er det viktig å støtte dei tiltaka som allereie finnast.

Bjørgvin bispedøme ser og denne saka i lys av andre høyringar som kyrkja arbeidar med for tida, mellom anna høyringa om frivilligheit. Denne høyringa løfter mellom anna fram at Den norske kyrkja kan la seg inspirere av NMS sitt program «Use Your Talents» kor ressursane til kvar enkelt blir tatt på alvor og nytta som ei kraft til å gjere noko for kyrkja, lokalsamfunnet, medmenneska og dei sjølve.

For: kyrkja er vi, og dei kristne migrantane er ein ressurs. Om vi kjem frå Ulsteinvik, Langevåg, Bergen, Manila eller Sao Paolo. Vi høyrer til og ingen eig kyrkja utan Gud sjølv, men vi er satt til å forvalte ordningane til beste for vår medmenneske og Guds rike. Difor kan vi ikkje fortsetje med å bygge usynlege murer mellom dei som i dag kjenner seg heime i kyrkja og dei som kjem til oss og som vil vere med, men som ikkje finn sin plass.

Det er vår plikt å gjere noko med det. I det vil Bjørgvin bispedøme stå saman med heile kyrkja for å snu kvar ein stein for å gjere noko med desse utfordringane.

Bjørgvin bispedømeråd
ved stiftsdirektør Jan Ove Fjellveit

Bergen 16.9.2020

Forslag til vedtak

Skriv inn teksten her.